

Čl. 4

Druh zvířat, která se účastní canisterapeutických zkoušek

1. Řád se vztahuje na dále uvedený maximální počet a druhy zvířat při zkouškách.

Minimální počet zvířat, kteří se zkoušek účastní je 5, maximální počet je 15, po odsouhlasení účastníků CT zkoušek v daný den, může být navýšen na maximální počet 17.

Zkoušek se účastní psi bez ohledu na velikost, plemeno, s průkazem původu i bez něj. Háravé feny a feny v druhé polovině březosti jsou ze zkoušek vyloučeny.

2. Ke zkouškám lze připustit jen zvířata zdravá a v dobré kondici. Ta, která jsou řádně vakcinována, a to nejen zákonem danou vakcínou proti vzteklině, ale i dalšími vakcínami proti přenosným chorobám- hepatitida, psinka, parvoviroza = DPPi + leptospiróza = L atd. a jsou také pravidelně odčervovaná (1x za 3 měsíce- stopnutí vývojového stádia endoparazitů).

3. Aktuální seznam zvířat, včetně údajů o počtu, původu a identifikaci psů účastnících se zkoušek, je veden pořadatelem, ten jej na požádání předloží orgánům veterinární správy.

Po ukončení zkoušek se tento dokument archivuje po dobu 5 let.

4. Podle tohoto Řádu se zkoušek neúčastní:

a) psi a feny mladší 12 měsíců u malých plemen a psi a feny mladší 18 měsíců u plemen středních, velkých a obřích, hárající feny, březí feny ve druhé polovině březosti, kojící feny do 50 dnů po porodu

b) feny nebo psi bez stanovení horní věkové hranice, kteří jsou nemocní nebo podezřelí z onemocnění, které by ovlivnilo jejich výkon nebo jim působilo bolest, utrpení nebo poškození jejich zdravotního stavu

c) feny nebo psi agresivní vůči lidem i ostatním psům

d) feny nebo psi se zákrokem provedeným v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. g) zákona na ochranu zvířat proti týrání, zejména psi s kupírovanýma ušima

e) feny nebo psi pod vlivem zakázaných látek (doping) nebo, které účastník (majitel) odmítl podrobit vyšetření, jež bylo při podezření z užití těchto látek požadováno k jejich zjištění

f) feny nebo psi, jejichž kondice neodpovídá předpokládané zátěži

Čl. 5

Způsob manipulace se zvířaty s popisem a charakteristikou činností prováděných se zvířaty

I. Účel složení canisterapeutických zkoušek

1. Jednotlivými canisterapeutickými zkouškami (disciplíny ZŘ) se zjišťují charakterové vlastnosti psů pro praktický výkon canisterapie. Canisterapeutické zkoušky kvalifikují psa pro výkon canisterapie pouze v týmu s psovodem, se kterým zkoušky složil. Jeden psovod se může zúčastnit zkoušek v jeden den s více psy bez časového odstupu. Jeden pes může absolvovat zkoušky se dvěma psovody v jeden den.

2. Zkoušek se může jako psovod zúčastnit pouze osoba starší 18 let, morálně bezúhonná, a fyzicky, psychicky a mentálně schopná aktivně vykonávat canisterapeutickou praxi a řešit situace, které tato praxe přináší.

Námi certifikovaní psi jsou určeni pro výkon canisterapeutické praxe u klientů (sociálních služeb, ve školských zařízeních, zdravotnických zařízeních, u potřebných jednotlivců v domácnostech) a na akcích pro širokou veřejnost, nejsou však určeni pro naplnění osobních potřeb klienta (nenahrazují psy se speciálním výcvikem pro konkrétní osobu s handicapem).

3. Zkušební řád pro canisterapeutické psy přesně vymezuje, určuje a posuzuje charakterové vlastnosti psů. U disciplín poslušnosti je kladen důraz především na jednotlivé úkony týkající se základní ovladatelnosti canisterapeutického psa.

4. Zkoušky konkrétně specifikují jednotlivé chyby, za které se snižuje bodové ohodnocení jednotlivých disciplín.

II. Účast na zkouškách

Zkoušek se mohou zúčastnit psi a feny různých ras, s průkazem původu i bez něj. Nejnižší věková hranice je 12 měsíců u malých plemen (kohoutková výška do 25 cm), 18 měsíců u středních, velkých a obřích plemen. Požadovaný věk musí feny i psi dosáhnout den před konáním zkoušek.

III. Popis jednotlivých zkoušek-disciplín:

Seznámení účastníků canisterapeutických zkoušek s ustanoveními zákona č. 246/1992 Sb. Na ochranu zvířat proti týrání ve znění pozdějších předpisů a s vyhláškou 192/2004 Sb. o ochraně zvířat při chovu, veřejném vystoupení nebo svodu.

1. Postoj psa k cizím lidem

Majitelé psů mezi sebou hovoří, smějí se, podávají si ruce. Psi jsou volně nebo

na vodítku. Rozhodčí postupně pohladí všechny psy. Psi si také musí nechat líbit náhlé sáhnutí na ocas (ohon), do slabin, na uši atd.

Hodnotí se – chování psa, jeho dominance, nesnášenlivost, bázlivost – z toho vyplývající možnost agrese. Pes nesmí napadnout člověka nebo jiného psa.

2. Reakce na pach

Rozhodčí přistupuje k jednotlivým psům v oblečení, které je cítit některým z dezinfekčních prostředků běžně používaných např. ve veterinárních, sociálních nebo zdravotnických zařízeních.

Hodnotí se – reakce psa.

Důvod: Návštěv se účastní i ošetřující personál, který je v pracovním oděvu. Pes si může pach dezinfekčního prostředku spojovat s nepříjemným zážitkem u veterináře.

3. Základní poslušnost psa

Pes je na počátku na vodítku, předvede chůzi na vodítku u nohy, následně u nohy bez vodítka a pak bez vodítka pokračuje. Psovod dává postupně povely – sedni, lehni, zůstaň. Odejde od odloženého psa asi na 10 m, na povel rozhodčího se k němu vrátí a připne ho na vodítko. Následně psa odepne, dá mu volno a přivolá psa až na pokyn rozhodčího k sobě. Při povelu může použít nacvičená gesta i zvukový signál. Opakování povelu je povoleno maximálně 2x. Hodnotí se- poslušnost a ochota poslechnout psovoda

Důvod: Pes by měl zvládat povely základní poslušnosti.

4. Zkouška dominance, podávání pamlsků

a) Majitel dá do misky psovi trochu žrádla nebo pár psích pamlsků. Po chvíli mu rozhodčí sáhne do misky a přidá či odejme pamlssek.

Hodnotí se – dominance člověka. Pes musí úkon tolerovat, nesmí zavrčet, vycenit zuby nebo člověka napadnout.

Důvod: Při dobrém vztahu psa a člověka nesmí být problém sáhnout do misky.

b)

Podávání pamlsků

Rozhodčí v podřepu napřed psa pohladí a potom mu nabídne pamlssek. Pes si ho může, ale také nemusí vzít. Záleží na psovodovi.

Hodnotí se – klid a opatrnost při převzetí pamlsku

Důvod : Nataženou ruku s pamlskem nesmí pes chápat jako projev útoku proti sobě samému nebo psovodovi a reagovat obranným způsobem.

5. Vzrušivost psa

Za společné asistence je pes rozdováděn hrou, během, skákáním nebo hračkou.

Na pokyn rozhodčího musí psovod hru ukončit a psa co nejrychleji zklidnit.

Může použít hlasový nebo zvukový signál, nebo nacvičená gesta. Povel může opakovat maximálně 3x.

Hodnotí se – doba potřebná ke zklidnění.

Důvod: Psi se při hře mohou přestat kontrolovat, někdy klienti pokračují ve hře i

když už hra končí apod... Psovod musí psa zklidnit a pes nesmí reagovat na další podněty ke hře bez povelu psovoda.

6. Zachování klidu

a) ve skupině – pes prochází skupinou lidí. Všichni najednou ho začnou hladit, hlasitě se smát. Nečekaně někdo vykřikne, další upustí před psem berli, otevře se neočekávaně před psem deštník a někdo zvedne hůl, aby na něco ukázal.

Důvod: Při návštěvách, kdy dochází ke spontánnímu vítání může dojít k pádu berle, klienti do sebe strkají, aby byli co nejdříve u psa. Pes musí tuto situaci vyhodnotit tak, že se nejedná o výpad proti němu nebo psovodovi.

b) u jednotlivce – rozhodčí si klekne a začne hledět psovi přímo do očí, zatahá ho za uši, sahá mu na čenich, ocas a tlapky, strká do něj prstem.

Hodnotí se – u obou bodů reakce psa. Pes by měl zůstat klidný, může se však otočit, nesmí však z důvodu strachu utéci.

Důvod: při návštěvách dochází často ke kontaktu „z očí do očí“, klient se může neopatrným pohybem zachytit za srst psa, dotknout se blízkosti oka spod.

7. Přímé setkání

Rozhodčí nebo figurant se na invalidním vozíku přiblíží zezadu k pomale jdoucímu psovodovi se psem. Chvilí jdou společně, pes vedle vozíku. Po chvíli se zastaví, rozhodčí (nebo figurant) psa hladí, objímá a snaží se vyzvednout psa k sobě na klín. Malého psa může psovod na klín posadit sám.

Také se odzkouší reakce jedince na chůzi vedle osoby s berlemi, francouzskými holemi nebo chodítkem

Hodnotí se – chůze psa u vozíku, dále pak chůze psa vedle osoby o berlích, francouzských holích nebo s chodítkem a ochota a vstřícnost k mazlení. Pes nesmí z klína seskočit sám. Psovod musí poznat, kdy chce pes činnost ukončit.

Důvod: V běžném životě se pes málokdy setkává s lidmi na invalidním vozíku nebo se málokdy setká s osobou o berlích nebo s francouzskými holemi, chodítkem a pod., je třeba jeho ochota k těmto lidem jít

8. Manipulace se psem a jeho přizpůsobivost a ochota k ní

Psovod si losem vytáhne jednu z modelových situací (slovní popis) a za spolupráce asistentů tuto situaci namodeluje s vlastním psem. Hodnotí se způsob manipulace, komunikace psovoda se psem, klid psa, důvěra, spolupráce.

- a) Situace č. 1, velký pes: asistent sedí na vozíku a psovod k němu psa přivede na česání – postaví ho nejprve před sedícího asistenta (kolmo na jeho kolena), aby bylo možné psa česat od hlavy k ocasu, dále ho postaví tak, že zabezpečí hlavu psa (případ klienta, který se psa bojí) a postaví ho tak, aby asistent mohl psa česat, aniž by hlava byla blízko, dále postaví psa tak, aby

pes byl vedle vozíku a nechal se česat
Situace č. 1, malý pes: psovod psa postaví na vozík kolmo na kolena asistenta (tlapky vedle asistenta), posadí na klín zády k asistentovi, položí na klín

- b) Situace č. 2, všichni psi: psovod psa postaví tak, aby pod ním (dle jeho velikosti) mohl prolézt člověk, bylo možné kutálet míč, poslat autíčko... Po provedení pootočí psa cca o 45 stupňů k provedení stejné aktivity. Pes má zůstat v klidu stát, nesadat si, nebránit se postoji, neprojevat strach z předmětů či osoby pod ním
- c) Situace č. 3, všichni psi: psa na vodítku provede psovod obručí drženou kolmo k zemi a o zem opřenou. Nejde o výcvikovou věc (jako například prolézání tunelem, skok obručí) – pouze o důvěru a ochotu
- d) Situace č. 4, všichni psi: pes si nechá od asistenta zapnout obojek a na něj uvázat mašli z lehkého šátku, obléct canisterapeutický postroj. Psovod usnadňuje asistentovi provedení tohoto úkolu

Důvod: Při canisterapii u různých klientů je třeba k nim různě přistupovat. Psa by neměla vyvést z míry žádná manipulace s ním, měl by být klidný, spolupracovat, měla by být vidět důvěra psa vůči psovodovi a ochota se přizpůsobit a setrvat v klidu. Nejde o zkoušku z řešení situace, ale jde o spolupráci psa a psovoda.

9.

a) Uložení psa vedle ležícího člověka

Není třeba, aby pes ležel na boku (nejde o polohování), jde o uložení psa tak, aby člověk ležící na zádech ho mohl hladit, dotýkat se ho. Pes by měl být uvolněný a v klidu se nechat hladit.

Důvod: někteří klienti nezvládají jiný kontakt než vleže, nedosáhnou na psa, který je ve větší vzdálenosti, nenatáhnou se k němu. Pes by měl být ochotný k tomuto typu kontaktu.

b) Reakce na rychlý pohyb a nečekaný hluk spojený s pádem

Pes je veden na vodítku. Kolem proběhne asistent. Po chvíli proběhne znovu, zkříží cestu psovi, upadne a upustí tašku naplněnou rachotícím materiálem.

Hodnotí se – reakce psa na člověka, nečekaný hluk a zvládnutí momentu překvapení. Pes se může leknout, nesmí však na člověka na zemi zavrčet, vycenit zuby nebo zaútočit

Důvod: U psů, kteří nepřijdou do styku s výraznějším hlukem, navíc spojeným s pádem člověka, může dojít vlivem úleku k agresivní reakci.

10. Nesení psa

Jeden z asistentů- účastníků CT zkoušek- zdvihne psa ze země nebo ze zvýšeného stanoviště a nese jej asi 10 m. Je možné předat psa další osobě, nebo následně postavit na zem.

U velkých a obřích plemen je pes položen na plachtu a společně ho přenáší dva až čtyři lidé na určené místo vzdálené asi 10 m.

Hodnotí se – klid psa při zvedání a přenášení.

Důvod: Může nastat situace, kdy se psem budou muset manipulovat osoby z IZS, v případě zranění psovoda i bez jeho přítomnosti.

Při zkoušení této disciplíny je psovod vzdálen od místa, kde ke zkoušení přenášení jedince dochází. Psovod na začátku disciplíny předá psa na vodítku rozhodčímu a odejde, nesmí situaci nijak ovlivňovat a zasahovat do ní.

V průběhu celých zkoušek rozhodčí sleduje vztah mezi psem a psovodem.

Všímá si intonace hlasu při práci se psem, zda psovod psa pochválí za dobře zvládnutou zkoušku, zda ho odmění pamlskem, zda pes poslouchá rád nebo ze strachu. Pozoruje také, zda pes nereaguje negativně na vztáhnutí ruky k pohazení úhybným manévrem. Sleduje samozřejmě i chování psovoda. Jeho psychické zvládnutí zkoušek. Zda není psovod ve stresu, který by se negativně odrážel na psychiku psa a na jeho výkonu. Kladně je hodnocen jen ten pes, který reaguje v jednotlivých zkouškách klidně, je poslušný a neprojevuje agresivní reakci. V případě jakékoliv agrese psa je jeho zkoušení ihned ukončeno a z dalšího zkoušení je pes vyloučen.

3. Pomůcky

Při zkouškách canisterapeutických psů nesmí být používány pomůcky, s nimiž by mohlo dojít k poškození zdraví, bolesti nebo snížení pohody psa.

Při jednotlivých zkouškách jsou používány následující pomůcky:

Zkouška č. 2 – jakýkoliv desinfekční prostředek používaný ve veterinárních, sociálních

a zdravotnických zařízeních

Zkouška č. 4 - miska pro psa

Zkouška č. 5 – hračky pro psy

Zkouška č. 6 a – francouzské hole, deštník

Zkouška č. 6 b - podložka pro zkoušejícího

Zkouška č. 7 – mechanický invalidní vozík, francouzské hole, chodítko

Zkouška č. 8 – **hřebeny**, látkový míč, obojek, šátek, různé postroje, skládací obruč

Zkouška č. 9a – karimatka, deka nebo matračka

Zkouška č. 9 b - taška s rachotícím materiálem např. PET lahve naplněné kamínky, staré pokličky z hrnců apod., plechovky

Zkouška č. 10 – plachta nebo deka pro přenášení těžších psů

Žlutě vyznačené položky (miska, hračka, hřeben) si přinese psovod, ten je také vybaven vlastními pamlsky